METLA
METSÄNTUTKIMUSLAITOS

Tiedote 24.10. 2003
Julkaistavissa klo 12:45

Rajat madaltuvat Kolilla – luonto ja perinteet yhdistävät rajaseutuja

Kolilla järjestettyyn ”Rajaseutujen kansallispuistot ja biosfäärialueet” –seminaariin kokoontui tutkijoita ja kansallispuistojen edustajia ympäri Eurooppaa. Todettiin, että erilaisten suojelualueiden yhteistoiminta on neutraalia, ei-poliittista toimintaa, jolla voidaan lisätä yhteisymmärrystä ja toimintaa luonnon ja paikallisten kulttuurien hyväksi. Pullonkauloina nähtiin kielimuurit, jotka voidaan ylittää toimijoiden koulutuksella.

Tietotaidon siirtämistä rajojen ylitse pidetään erittäin tärkeänä, kun kyseessä on yhtenäinen, mutta rajan jakama kulttuurialue. Esimerkkinä tästä on mm. Venäjän tiedeakatemian Karjalan tiedekeskuksen professori Evgeny Ieshkon esimerkki hirsirakentamisen tietotaidon siirtämisestä rajan molemmilla puolilla toimiville kehittämishankkeille.

Kansallispuistojen kehittämisessä eurooppalaiset esimerkit koskevat sekä luonnon hoitamista yhdessä että yhteisiä luontomatkailun kehittämishankkeita. Näistä saatiin esimerkkejä mm. Saksan ja Tsekin tasavallan rajapuistosta. Myös suomalaiset toivat esille yli kymmenen vuoden kokemukset monista yhteishankkeista, mm. Ystävyyden puiston kehityksestä ja Kalevala-puistot-hankkeesta. Kolin kansallispuiston puolesta puistonjohtaja Lasse Lovén korosti rajojen moninaisuutta ja yhteistoiminnan kulttuurisia puolia.

Euroopan kansallispuistojen liitto Europarc on juuri seminaarin edellä julkaisut rajapuistojen kehittämisohjelman. Se sisältää monipuolisen toimintaohjelman ja laatukriteerejä, joilla puistot pääsevät hyviin tuloksiin. Euroopassa tästä on hyviä esimerkkejä erityisesti Alppien ja Karpaattien alueilla vuoristojen jakamien puistojen yhteistoiminnassa.

Rajapuistoja ja sisarpuistoja yhdistävänä tekijänä nähtiin myös paikallisyhteisöjen ja puistojen yhteinen tuotekehittely. On mahdollista kehittää kansallispuistosta eräänlainen tuotemerkki, joka kertoo käsityötuotteen, maataloustuotteen tai palvelun alkuperästä. Kansallispuistotuotteiden esimerkkeinä seminaariväki sai nauttia mm. puolalaista kansallispuiston juustoa ja norjalaisen jäätikköpuiston tuottamaa mineraalivettä. Kolin kansallispuistotuotteena esiteltiin kaskiruislimppu, jota seminaarin osallistujat maistelivat Kolin paikallisyhteisön järjestämässä sadonkorjuujuhlassa torstai-iltana Luontokeskus Ukossa.

Unescon biosfääriohjelman koordinaattori Jane Robertson selkiytti biosfääritoiminnan seuraaviin kahteen periaatteeseen. Biosfääriohjelma pyrkii edistämään sekä luonnon suojelua että paikallisten ihmisten elämää kestävällä pohjalla. Biosfääritoiminta ei ole ylhäältä johdettua lakiin perustuvaa viranomaistoimintaa vaan paikallisten asukkaiden omaan toimeliaisuuteen perustuvaa kehitystyötä, jota biosfäärihenkilöstö ja Unescon organisaatio tukee. Ilomantsilainen Kauko Kangas vahvisti osallistujille, että esimerkiksi Ilomantsissa biosfäärialueen ja paikallisten yhteistyö toimii loistavasti.

Lisätietoja

- Metsäntutkimuslaitos, Joensuun tutkimuskeskus,
  puistonjohtaja Lasse Lovén, gsm 050 3913210
- Pohjois-Karjalan ympäristökeskus,
  biosfäärikoordinaattori Timo Hokkanen, gsm 040 733 2822